

Murska Straža

Glasiló obmejnih Slovencev.

Uredništvo in upravlštvo v Radgoni, Murska ulica št. 184. — Telefonska št. 31.
 Rokopis se ne vračajo.

Izhaja vsako soboto zjutraj in stane s poštnino vred za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 vln.

Inserati: Ena petstolpna petštvrta (prostor 3 mm visok in 54 mm širok) 80 vinarjev. Pri večkratni objavi primeren popust.

„Boljševiki“.

V Zagrebu imajo sodno razpravo proti nekemu Diamantensteinu in tovarišem, ki so lansko leto hoteli izvršiti komunistični prevrat. Ko pišemo te vrstice, še razprava ni končana; iz dosedanjih zaslišanj pa se da povzeti marsikaj zanimivega. Zdi se nam, da pada svetla luč v najbolj umazane in temne kote, kjer nastaja naš »boljševizem«. Zakaj med boljševizmom in »boljševizmom« leži velika razlika. Boljševizem (ruska beseda boljše-več) ali komunizem je nastal na tleh socialne demokracije ter hoče od vseh njenih zahtev izvršiti kar največ in najkrajšim putem (z prevratom in s vsiljenjem svoje volje vsem drugim); najplodnejša tla je našel v Rusiji, kjer je že prebil krizo in se izkuša prilagoditi resničnemu življenju. Boljševiki so idealisti, to je ljudje, ki ne delajo s slabim namenom. Toda teh je silno malo. Morda zgolj 1%, dočim 99% spada k »boljševikom«. Te lahko delimo v dve vrsti, kojih tipa predstavljata v zagrebškem procesu dva glavna obtoženca: žid Diamantenstein in stotnik Metzger, dasi tudi ta dva tipa nista strogo ločena med seboj, ker sta vzrasla na istih tleh: na skrajni sebičnosti poedinca. Oglejmo si malo te »boljševike«.

O Diamantensteinu (oh, kako sladko, blesteče ime) ni treba niti pripomniti, da ima prednike v Stari zavezi. Njegov značaj kaže vse izrazite lastnosti, ki dičijo »poštenega« žida. Seveda je na stvari precej nedolžen. Ni mislil nič hudega. Doma je povsod; iz Čehoslovaške pride v Budimpešto, od tam ga pošljejo v Zagreb. Od ogrskih »boljševikov« je prejel veliko denarja, da širi »boljševizem« v Jugoslaviji (sredstvo, da se jo omami in izropa) in organizira prekrat v Zagrebu, ki bi povzročil splošno zmedo. Diamantenstein očevidno nima nobenega prepričanja, če pa hočete, ima vsa prepričanja. On je žid skoziinskozi. Če ima kako resno naziranje, tedaj je to težnja, da

židovstvo obylada ves svet in izvrši svoje poslanstvo. Zato je Židu vseeno, h kateri narodnosti se z ozirom na dane razmere šteje in kakšno »prepričanje« si prisvoji. Vsaka Diamantensteinova beseda je izrečena na noto tiste: »Geschäft ist Geschäft«. Obtoženi narednik Kópčinovič pravi o njem, da si je Diamantenstein vse izmislil, kar je izpovedal. On je po njegovem mnenju navaden »agent-provakater«, ki ga je vlada poslala, da se udeleži prevratnega gibanja in ovadi glavne krivce. Navzoči sokrivec Metzger mu siplje psovke v obraz, a žid je miren. Smehlja se. Pravi, da je vse resnično, kar je izpovedal. On je torej tak-le boljševik: Ljudje so zato na svetu, da jih nekdo izkorišča. Vrzi med njih laž o bodočem paradizu na zemlji, ki si ga vsi žele, ker so omamljeni od revščine in ubiti od življenja, ki ni življenje — pa bodo šli na vabo kot ribe. Vrzi jim denar, pa bodo drli za teboj. Izkoriščevalec da denar, ti pa loviš in povrh tega imenitno izhajaš. Ako se prevrat posreči, te čakajo rodovitna leta, in če ne gre po sreči, se kakorkoli izmuzneš. »Saj nisem mislil nič hudega«.

Bivši stotnik avstroogrske vojske Metzger je drug tip »boljševika«. Človek z vojaškim pojmovanjem kulture. Znanec cesarja Karla, neprijatelj Srbov. O boljševizmu sodi, da je samo najvišje udejstvovanje židovske moči. Metzger je imel nalogo organizirati vojaštvo, ki bi se udeležilo prevrata in vrglo srbske čete ob tla. Priznava, da je videl v tem prevratu zgolj postanek splošne zmede, katero bi izkoristila reakcija in z pomočjo večine na znotraj še vedno neosvobojenega prebivalstva vzpostavila stari režim. On je pristaš stare monarhije. Sicer njegova odkritosrčnost upliva boljše kot židova hinavščina. Metzger je častihlepen človek; najbolj mu je ugajala svetovna vojna, kadar je kot častnik igral vlogo, primerno njegovemu značaju. Takih ljudi imamo pri nas več; so naravna zapuščina preteklosti. Zgodilo se je, da je nek častnik zapustil našo

vojsko, ker ni smel nositi velikega reda Marije Terezije. On ni preživel v sebi velikega nacionalnega prevrata; ne čuti struj, ki danes teko širom sveta in ki so porušile staro monarhijo; mož samo sanja o časti, katero bi užival kot imejitelj velikega odlikovanja. Tip takih sebičnežev je tudi »boljševik« Metzger; mnogo pa jih je med našimi nemškutarji, ki trunoma prestopajo k socialnim demokratom in komunistom, dasi so od te nauke daleč kot nebo od zemlje. »Boljševiki« Metzgerjeve vrste hlepe po prevratu, ki bi jih kakorkoli dvignil na površje. Ti ljudje niso nič manj nemoralni in opasni kot židje. K njim spada tudi umobolni Stjepan Radič.

V teh dveh slikah smo spoznali naš »komunizem«. Ne dotikamo se pravega komunizma; temu bo dala besedo daljna ali — če hočete — bližnja bodočnost. Ampak kako naj se izvrši resničen socialni prevrat, ki bi osrečil če ne nas, pa vsaj naše potomce, ako 99% »boljševikov« tako daleč od boljševizma kot zadnji kapitalist in profivsocialni nazadnjak?! Jasno je, da sedanji kapitalistični družabni red mora pasti in da ga nobena sila ne reši pogina. Ker so socialni prevrati prav tako zagonetni kakor gibanje podzemeljskih sil, je zelo verjetno, da se bodo nekega dne pretresla tla in da bodo stali narodi pred popolnoma novimi dejstvi. Toda »boljševizem«, kot je naš, nima razen suhih teorij nič skupnega z ruskim boljševizmom. Naš »boljševizem« je bolj psihološkega kot socialnega značaja. To je izraz političnega nezadovoljstva, protest širokih mas proti draginji, proti nezmožnosti naših vlad za velike socialne naloge; na drugi strani pa je sad delovanja raznih Diamantensteinov in Metzgerjev, ki skušajo ribariti v kalnih vodah prehodnega časa, ko je duša ljudstva prav tako opustošena kot poljane, kjer so se odigravale bitke. Vojna morala ima strašne učinke in razje narodni organizem kakor osepnice človeško telo. Pri nas se najde tuintam neka zloradost, češ, ako nismo zmagali mi, so pa vsaj naše

B. B-o. Bodi mož!

O vsem se govori in piše pri nas, le o vzgoji človeka ne. Kmeta se poučuje o umni živinoreji, vinogradnika o pravilnem gojenju vinske trte itd. — toda kdo pove kmetu, vinogradniku, obrtniku, uradniku — če hočete, tudi kralju in beraču — kako je treba vzgojevati, negovati, gojiti samega sebe; kako je treba požlahtniti čudodelno drevo, ki se mu pravi človek, da bo rodilo čimyeč in čimbolj plemenito sadje. Vzgoja človeka — ali ni to otročarija?! Vzgojuje se otroka, tudi fantu in dekletu se da kak dober nasvet, ampak vzgojevati moža in ženo, ki sta že zavzela neko socialno stališče; ki sta priznana celo od oblasti za polnoletna in samostojna; ki sta se že ustalila v nekem gotovem mišljenju o svetu in o sebi, katero je sad njunih življenskih izkušenj in vpliv izobrazbe — te ljudi, odrasle, vzgojevati in jih učiti, kako naj žive — ne, to ne diši ravno po najboljšem razumu. In vendar; vse nas, ne glede na stan, izobrazbo, starost in družabni položaj, bi bilo treba spraviti v učilnico življenja, nam dati v roke abecednik in

učiti naš duh vglabljati se v prve skrivnostne črke tega abecednika: Bodi mož! Bodi žena! Bodi človek! Ali veš, kaj pomeni: biti mož, biti človek?! Kakor se šolskemu otroku zapleta jezik pri izgovarjanju prvih črk, tako se tudi naš duh jecljaje zapleta pri pojmovanju teh uvodnih besed v knjigi človeškega življenja. Pa to je neobhodno potrebno. Kakor otrok črke, tako se je človeštvo vseh vekov in delov sveta učilo spoznavati skrivnost knjige, ki je ležala odprta pred njim in moč razuma, ki mu je bil dan od Stvarnika. Počasi je šlo in še gre, a najpridnejši so dospeli zelo visoko. Njim je odkrito ono, česar še drugi ne poznajo! kar je za njih pisano z neznanimi črkami. Le tupatam razločijo posamezne črke, ki so se jih naučili v začetku.

Kako pa izgleda ta šola življenja? Povsem priprosto. Učna knjiga in plošča je lastno srce, lasten duh; pripomočki so vtisi zunanjega sveta, izkušnje, miselne asocijacije, lastne in drugih; poučujejo pa Narava, Misel, Vest, Vera, Upanje; celo Strast ima svoje učne ure. Ravna in vodi pa to učilnico skrivnostna moč — Volja, mati življenja.

Opredeliti bi morali pojem in obseg goje človeka, ali da rečemo takoj, vzgoje značaja, toda to bi bilo preobširno za naš list. Naš namen je zgolj, prepričati čitatelja o tem, da njegova vzgoja še ni dovršena; da mora tam, kjer so ga pustili stariši in učitelji, nadaljevati sam. Čemu? Ker hoče biti človek — ker hoče biti mož, žena. Zavedati se hoče vseh svojih moči; spoznal bi rad nakovalo, da z njim skuje svojo srečo. Ni treba pripomniti, da je sreča vsakemu človeku največji in končni smoter zemeljskega življenja. Pot k resnični sreči pa gre neizogibno skozi šolo, o kateri smo pravkar govorili. Naučiti se moraš takorekoč gospodariti s samim seboj, kakor gospodariš s svojim imetjem. Ako ne veš gospodariti, boš prejalislej izgubil vse premoženje. Prav tako zapraviš vso svojo srečo, če ne poznaš samega sebe in ne razumeš gospodarstva s svojim notranjim bogatstvom. Vzgoja značaja se ne tiče posameznih slojev; velja za vsakogar — da ponovimo še enkrat — za kralja enako kot za berača, zakaj vsak išče srečo kot smoter obstoja in namen dela.

(Dalje prihodnjic.)

stare politične nasprotnike pobili komunisti. Taki politiki za svojimi strankarskimi plotovi ne vidijo na čelu naših komunistov Diamantensteinov in Metzgerjev, ne vidijo prapora Vojne, ki vibra pred njimi. Kje je slavonski kmet dožorel za komunistični družabni red — za nauk, ki je popolnoma tuj njegovim nazorom o svetu in življenju — ko je vsled svoje gospodarske konzervativnosti propadal vsak dan bolj? Gorje bodoči družbi, če bo pri nastanku oslepljena od vojne morale tako, kakor spolnobilna mati oslepi otroka pri porodu. Gorje ji!

Boj za morje.

Vsi narodi, ki so živeli ob morju, so napredovali. — Na morju se odločuje usoda sveta. — Primeri iz zgodovine. — Razvoj sedanjih primorskih držav. — Boj Srbije za morje. — Jadran je jugoslovanski. — V čem leži politična, gospodarska in kulturna važnost morja.

Že stari pisatelji so blagovali narode, ki žive ob morju. Primorski narodi so bili od zdavnaj inteligentnejši, vzprejemljivi za civilizacijo, žilavi in samozavestni. Primer: Grki, Feničani, Rimljani i. dr. Usoda vodilnih držav starega veka se je odločevala na morju. Grki so se dvignili, ko so zmagali pri Salamini; Rimljani so zadobili svetovni duh, ko so uničili primorsko gnezdo Kartago. Da ni bilo tega, bi Evropa danes izgledala povsem drugače. Narodi, ki so živeli ob morju, so trpeli od dveh strani: z zaledja so jih napadali barbari, z morja pa naprednejši sosedi. Naša zemlja je bila že takrat prekvašena z krvjo, ki je tekla za morje. Koliko so se morali boriti Iliri za svobodo svoje domovine! Rimska zgodovina je polna njihovega besnega odpora, in najstrašnejše poročilo iz tistih časov, ki ga sploh imamo, je dejstvo, da je bil ilirski narod v teh borbah uničen. Prišli smo Slovenci in se zaljubili v sinji Jadran. Zopet besni boji. Kar smo zasedli, je naše. Vsa domovina od Donave do Jadrana je bila v polsvitu morja in južne kulture. Kakor mušice so drveli k tej luči barbarski narodi Vzhoda. Na jug, k morju, v Rim. Pod kopiti hunskih, avarskih, francoskih jezdecev se je sušila kri naših starešin, a narod se je tem odločneje držal morja in svoje deviške zemlje.

Ob morju so se razvila mesta, ki s svojim bogatstvom in slavo razsvetljujejo temo tistih časov. Prim. Benetke, Dubrovnik, Brügge itd. Francoska kultura se ne začne v Parizu, ampak pride preko Riviere, Provence iz Italije v nastajajoči Pariz. Kjer je danes Marsailles, se je slišala elegantna grška govornica že takrat, ko so na mestu Pariza ležale medvedje jame. Jugoslovanski kulturi je položila temelj primorska Dalmacija (Dubrovnik!) na eni strani, Carigrad in Solun na drugi strani.

V novejšem času opažamo velik razvoj primorskih dežel; spomnimo se le na Nizozemsko, Belgijo in Anglijo. Nizozemske je komaj toliko kot polovice Jugoslavije, a ima velike kolonije in stoji gospodarsko zelo visoko. Enako Norveška — dva in pol milijona prebivalcev — ki je s svojo trgovsko mornarico četrta na svetu, Ne Nizozemska ne Norveška nista rodovitni. Naš Kras in še huje. Navzlic temu pa vlada v obeh malih državah blagostanje, narodno bogatstvo in kulturni napredek. Slično opažamo pri Fincih, Dancih. Vse te dežele imajo pljuča, skozi katera neprenehoma priteka moč in bogatstvo, kakor v telo priteka s svežim zrakom zdravje in polnokrvnost. Pljuča narodov — to je morje! Narod, ki ne more k morju, večno boleha od hrepenenja za njim in išče vseh mogočih načinov, da si pomaga. To smo videli pri vseh narodih, ki so drveli k morju; to smo videli v bojih Srbije in vidimo danes v politiki Čehoslovaške, katera ni mogla priti do koridorja in se iz povsem naravnih razlogov približuje Italiji kot začasni lastnici Trsta.

(Konec prihodnjic).

Politični pregled.

Jugoslavija.

Kakor znano, so se pogajanja dr. Smodlaka razbila. Te dni pa je prispel v Beograd naš mirovni delegat, bivši srbski ministrski predsednik Nikola Pašič. Zatrjuje se, da mu bo poverjena naloga, sestaviti nov kabinet na široki koncentracijski podlagi. Verjetno je, da bomo imeli po Veliki noči nova dolgovozna pogajanja glede oseb in strank, pri čemur bo njihova zmožnost — kakor vedno — šele deseto vprašanje. Draginja raste in nezadovoljstvo gre tudi k višku. Nobena vlada se ne more uspešno lotiti dela, ker je samo od danes do jutri na krmilu. Korupcija in koritarstvo cvete dalje. Večina politikov slepomiši zavezanih oči po kotlu kipeče vode. Imamo lastno državo — a kdo se danes zmeni za njo? Naše meje še vedno niso sigurne — a kaj je to mar onim, ki se še par kilometrov od meje? Če le ostane Ljubljana. Zagreb in Split, pa bo mirna Bosna! O Trumbiču in Pašiču pravijo v zadnjem času, da sta si prišla navskriž — stvar je pač taka, da je Trumbič Dalmatinec, in če je kateri Jugoslovian Dalmatinec, meni, da mu Goriška ne more delati skrbi. Malenkostni smo vsi — v Beogradu, v Zagrebu, v Splitu, v Sarajevu — ljudstvo pa čaka velikopoteznih dejanj in na zunaj že obupava v dvomu o svoji svobodi. Naravno je, da Italijan vsak čas pokaže z prstom na nas: Glejte jih, saj še niso zreli! — In vendar smo! Hočemo volitve — takoj! Če pridejo pozneje, bodo le znamenje naše potrtosti.

Jadransko vprašanje

bo seve rešeno po Veliki noči; tako so nas potolažili zadnje dni zopet, da so nam bolj teknili piruhi. V resnici pa je rešitev zelo daleč, čeprav so mirovni kovači bližje Jadrana kot so bili poprej. Kakšen je naš položaj, je zakrito z umazano tančico diplomatske umetnosti. Pravijo, da nam bo minister Spalajkovič prihodnje dni malce odgrnil to tančico; da ne bomo pokazali prijetnega obraza, niti ni treba prerokovati. Bajе nam hočejo dati v zameno za Reko albansko mestece Skader. To je, kajpa, nepotvorjena samoodločba narodov. Ubogi Albanci! Se ubožnejši Jugoslovenci! Seve, Skader leži proč od morja, albanske in črnogorske »luke« so pa ravno primerne za jugoslovenske »barbarje«, ki bodo na majhnih čolničkih lovili jadranske ribe, Italijani pa bodo z naših ladij opazovali bratimstvo Jugoslovenov in Albancev ter peli d'Annunzijeve himne o latinski kulturi! V tem oziru se pa gospoda v Rimu in v San Remu zelo moti. Naš narod navzlic vsem notranjim težavam dobro ve, da bo preje slavno poginil, kakor zapisal svojo pošteno dušo tujcu in njegovi krivici. Naš trojedini narod bo zahteval račun od sedanjih barantačev. — Kako bo z Reko in Skadrem, bomo poročali. Skader so nedavno zasedle italijanske čete.

Tedenske novice.

Brihtni trpini. »Slov. Narodu« poročajo iz Dunaja, da se bo posebno odposlanstvo mesta Radgone pri avstrijski vladi pritožilo nad postopanjem srbskih čet v Radgoni ter zahtevalo, da naj se, če že izpraznenje Radgone po določilih mirovne konference ni možno, vsaj zamenjajo srbske čete s hrvaškimi ali slovenskimi. Vemo dobro kje jih čevelj žuli. V zadnjem času je namreč tihotapstvo nekoliko ponehalo, ker srbski vojak ne mara nobenih pogovorov s »Švabom«. Tihotapili bi radi! Z druge strani doznavamo, da mislijo Radgončani zahtevati, naj takoj jugoslovanski uradniki zapuste mesto, sicer so pa voljni začasno prenašati težave »jugoslov. jarma«. Ta bi pa bila lepa! Kakor vidi, Radgončanom ne manjka brihtnosti. Menimo pa, da tudi Turčija ne bi bila pripravljena, s svojim vojaštvom jamčiti za red in mir, a vso oblast bi naj imeli drugi. Radgončani imajo v nemških rokah občinsko, sodno in politično oblast, dasi so v zasedenem ozemlju. Iz te moke ne bo kruha!

Strah imajo! »Arbeiter Zeitung« poroča, da je mora! dr. Rintelen upornim obranjskim

kmetom zagroziti z zasedbo jugoslovanskega vojaštva, da jih je ukrotil. Ali se boje maščevanja za februarske dogodke lanskega leta? Ali pa res mislijo, da ji bodo Srbi kar prvo noč požrli? Vsekakor je strah pred sosedom huda stvar četudi je prazen.

Za nezaposlene delavce. Podpisana podružnica sprejme v delo večje število delavcev za tesarje železniških pragov (šfelerjev), gredic za mostove itd. pod zelo ugodnimi pogoji. Tesarji in drugi te vrste dela zmožni delavci, ki želijo sprejeti omenjeno delo, naj se čimpreje javijo ustmeno ali pismeno pri podpisani podružnici, kjer se jim naznanijo tudi natančni pogoji. Prodnružnica »Državne posredovalnice za delo« v Strnišču pri Ptuj.

Kdo ve kaj? Franc Senčar, prideljen Sturmhaonu 47, Kampfmittelkomp. Vojna pošta 527 je zadnjič junija 1918. pisal iz Albanije; potem je odšel na Francosko. Kdor ve kaj o njem, naj to sporoči njegovi sestri Mariji Lašič, posestnici v Ljutomeru 113. Troški se povrnejo.

Za madžarski prestol baje kandidira sin belgijskega kralja, princ Charles.

Nemški baron Schmieid-Zabierow je bil v Ljubljani obsojen na 5 dni zapora, ker je razžalil srbskega vojaka.

Madžari dobe živila iz Jugoslavije. Te dni je bila podpisana trgovinska pogodba z Madžarsko, glasom katere dobe Madžari od nas 4500 vagonov koruze, 350 vagonov fižola, 500 vagonov pšenice, 300 svinj itd. Istočasno poročajo, da je ministrstvu za prehrano zmanjkalo moke za lastne dežele.

Denar za boljševiško propagando so nameravali vtihotapiti ruski boljševiški v Južno Evropo, zlasti pa baje v Jugoslavijo. Na nekigališki postaji so zaplenili četrto milijona dolarjev, četrto milijona lir, 200.000 nemških in ravno toliko nemških mark.

Za poslanika kraljestva SHS v Berlinu je bil imenovan Rajko Vintrovič. S tem je nastopilo med nami in Nemčijo mirovno stanje.

Veliki viharji v Ameriki. V nekaterih pokrajinah severozapadne Amerike je razsajala silovita nevihta, ki je napravila škode za več milijonov dolarjev. Mnogo ljudi je izgubilo svoje življenje, še več jih je v bolnicah, tisoči so pa brez strehe.

Ovezuvu, znanem ognjeniku blizu Neapelja v južni Italiji pravijo, da je začel nekako sumljivo puhati iz svoje velikanske pipe, kar je znamenje, da je »poln« in bokmalu blijuval.

Domače vesti.

Od demarkacijske črte. Ker je začasna demarkacijska črta v Apački kotlini med Cmurekom in Radgono potegnjena tako nerodno (po potokih ali glavnih cestah), da marsikje razdeli vas oziroma občino med dve državi, je nemogoče, zabraniti prebivalstvu prosti promet med eno in drugo polovico občine alivasi. Ker pa je treba najstrožje paziti, da se položaj ne izrablja za tihotapstvo, nastajajo pri prehodu razne težave, ki so za finančno obmejno stražo enako sitne kot za prebivalstvo. Finančni organi nimajo na pr. nobenih navodil, do katere množine je pasantom dopustno jemati živila s seboj, ker v več slučajih krajevni položaj zahteva, da stranka nese živila preko demarkacijske črte, na da bi imela kakšne tihotapske ali verižniške namene. Finančni oblasti naj se tedaj naznanijo natančni predpisi glede maksimalne množine živil (kubanih, pripravljenih in dr.), ki se sme spraviti preko demarkacijske črte.

Absperg pri Cmureku. V naši obmejni občini, katere del se nahaja onstran demarkacijske črte, županuje nemški posestnik Rus, po domače Keršpan. Mož je v stalni zvezi z cmureškimi Nemci ter po njihovih navodilih ščuva jugoslovanske občane proti državi. Po zasedbi apačke kotline pripade tudi drugi del občine Absperg Jugoslaviji, zato bo treba, da naše oblasti moža pouče o dolžnostih, ki jih ima kot jugoslovanski državljan.

Pri Nasovi so se vtorek, dne 30. marca spopadli tihotapci in obmejna straža. Prišlo je 20 neoboroženih in 8 oboroženih tihotapev. Ker sta bila na straži samo 2 vojaka, so ju razorožili. Šele močni vojaški patrolji se je posrečilo razgnati tihotapsko tolpo.

Radgona. Umrla je na Velikonočno nedeljo gospa M. Antauer. N. v m. p.

Gornja Radgona. Dne 5. t. m. se je vršil v dvorani Posojilnice shod viničarjev in malih posestnikov, ki je bil zelo številno obiskan. Osnovala se je viničarska strokovna organizacija v okrilju Slov. Kršč.-socialne zveze, ki bo — kakor se kaže — pritegnila k sebi najmanj dve tretjini vseh viničarjev v gornjeradgonskem okraju. Natančneje o viničarskem vprašanju spregovorimo v eni prihodnjih števil.

Prosveta.

Jugoslovenci na Južnem Atlantiku. Prejeli smo par števil revije »Jadranc«, ki izhaja kot glasilo Jugoslov. Narodne obrane že 5. leto v Buenos Aires v Argentini. List je pisan večinoma v španskem jeziku, dobro urejevan in ilustriran. Prva letošnja številka prinaša članek o petdesetletnici največjega južnoameriškega lista »La Nacion«, katerega je osnoval prvi argentinski prezident, general in pesnik Mitre. V »Notas« (Beležke) govori o jadranskem vprašanju in zagovarja naše stališče napram politiki antantnih sil. Sledi govor dr. Tresić-Pavičica ter poročilo o veliki narodni skupščini Jugoslovenov v Rosariju, oboje v hrvaškem jeziku. Druga številka objavlja krasen članek kneza Luje Vojnovića, ki je izšel v slavnostni številki omenjenega lista »La Nacion« pod naslovom »El papel libertador de Serbia« (Ljudstvo osvoboditelj Srbije), kjer razpravlja o zgodovini srbskega osvobođenja, zlasti o balkanski vojni ter o jugoslovanškem gibanju pred vojno. V tej številki so slike Sušaka, Gorice in Brežic (en Eslovenia). List je izdal v informacijo južnoameriški javnosti brošuro v kusteljanskem jeziku »Los Filibusteros de Fiume«. Če se spomnimo, kako malo smo bili doslej Slovenci znani po svetu, nas mora razveseliti, ko čitamo v španskem jeziku o zgodovini in lepoti naše domovine. Uredništvo »Jadranc« želi, da mu uredništva naših listov pošiljajo jugoslov. časopise v zameno, enako knjigarne neperiodična izdanja. V Buenos-Aires obstoja tudi poseben slovenski odsek Jugoslov. Narodne obrane, kateremu je predsednik ing. Ciro Jekovec. Naslov lista se glasi: »Jadranc«, Buenos Aires, Calle Victoria 618, Rep. Argentina—América del Sud.

„Jugoslovenska Žena“, uredjuje Zofka Kveder—Demetrovic. Primili smo 11—12. broj ovog dobro uredjenog mjesečnika sa sledećim sadržajem: Zofka Kveder—Demetrovic; Božić srpskih zarobljenika 1914. Romanova: Iz »Zimskih pjesama«. Kakovac; Žena nekog i danas. Vojvodinski: Marseillaise vojnica života. Dr. D. Klepac: Prelež sifilisa na djecu. Štef. Beloševic: Glas. St. Tomašić: Intimni portre. Z. Kveder—Demetrovic: Meštrović i žene. Voj. I. Ilic: Materino srce. Zdenka Smrekar: Pozdrav iz daljine. A. Farčić: Skrušenje. Ksaver Meško: Prošnja. Breškovačka: O slobodi i prosvjeti. Jov. Hrvacina: Uništene nade. Vlatko Ivanov: U ono vrijeme. N. R. Andjelković: Jedinstvo. Dušan N. Djukić: Pesma. Rada: Nezvestoba v zakonu. Bog. Toni: Grobovi mladosti. Marija H-ova: U kavani. Zofka Kveder—Demetrovic: Crni posjet. — Marin Pavlinović: Čeznja. Guido Tartaglia: Zdrava Marija. Janja Legatova: Osjecaj dužnosti. Genja Grabrovska: Iskrenost. Fran Novosel: Ptice. Listak. Naša pisma. Godišnja pretplata iznosi K 50 i šalje se upravi, Zagreb, Marovka ul. 24.

III. sinfonični koncert v Mariboru. Mariborska divizijska godba v Mariboru priredi pod vodstvom kapelnika Ferdo Herzoga v slavnostni dvorani pivovarne Götz, dne 10. aprila 1920 ob 20. uri (ob 8. uri zvečer) III. sinfonični koncert. Izvaja se Smetana »Má vlast«, ciklus česternih sinfoničnih slik (»Višehrad«, »Vltava«, »Sarka«, »Z českých luhův a hájův«, »Tabor in Blaník«). Predprodaja vstopnic v trgovini muzikalij Jos. Höfer in v papirni trgovini Zlata Brišnik, Slovenska ulica od 6. aprila naprej. Cisti dobiček je namenjen invalidom.

Narodna Galerija v Ljubljani. Pred kratkim se je otvorila v Ljubljani v poslopu mešč. imovine poleg frančiškanskega mosta, Šolski drevored št. 2. II. nadstropje, umetniška zbirka najboljših del naših upodabljalnih umetnikov. Zbirko je zbralo društvo »Narodna Galerija«, ki se je ustanovila z namenom, da ustvari slovenskemu narodu umetniško galerijo. Razstavljenih je nad 80 umetnikov, slik, risb in plastičnih del slovenskih mojstrov. Ker so razstavni prostori pretesni da bi se razstavile vse umetnine, posebno one starejših naših umetnikov, ki se nahajajo v lasti oz. varstvu društva, se je zaenkrat odprla samo razstava modernih del. Zastopani so vsi slovenski moderni umetniki, osobito A. Ažbe, I. Grohar, M. Jama, F. Vesel, R. Jakopič, F. Tratnik, M. Stern, I. Vavpotič, izmed kiparjev pa F. Berneker, I. Napotnik, I. Zajec, I. Dolinar in z enim delom naš veliki Meštrovič. Galerija je odprta občinstvu ob nedeljah od 10. do 12. ure dop. in ob četrkih od 3.—5. ure pop. in znaša

vstopnina za osebo 2 K. Društveniki vstopnine ne plačajo. Član društva »Narodna Galerija«, ki zasleduje odlične kulturne cilje, lahko postane vsak, kdor plača letnih 30 K članarino. Ustanovniki plačajo naenkrat najmanj 500 K.

Krščanski socializem. Prejeli smo: »Narod se ne pretehtava samo po številu, svetovna tehtnica ga sodi po izobrazbi«. Te besede stoje v zbirki »Naša pota«, ki jo izdaja Slovenska krščanska socialna zveza v Ljubljani. Ne v lažni znanosti, temveč v znanosti, ki stoji v skladu s Kristusovimi načeli, je rešitev našega krščanskega ljudstva. Zbirka »Naša pota« odgovarja v mirnem razmotrivanju na pereča vprašanja, ki jih stavi sedanja doba na našega človeka. — Socializem in krščanski socialac, — »Cerkev in država«. — »Civilni zakon«. — »Razporoka«. — so članki, ki nam jih nudi prvi zvezek. Imena, kakor so Pinžgar, dr. Ušeničnik, dr. Fabjan, dr. Zupan in dr. Mohorič nam jamčijo za vsestransko in objektivno sodbo v teh važnih vprašanjih. Drugi zvezek prinaša »Uvod v krščansko sociologijo«, ki ga je napisal dr. Ušeničnik. Vsako naše društvo in vsak naš človek mora v sedanjem času to knjižico prebrati, da jo nosi vedno z seboj kot mali socialni katekizem. Sezite po zbirki in jo čitajte na sestankih v društvih. Svobodomiselnemu socialnemu gibanju moramo zoperstaviti izobraževanje našega ljudstva v socialnem vprašanju, ki sloni na večnih naukih Kristusovega razodetja. Prvi zvezek stane 4 K, drugi zvezek 8 K, s poštnino 50 vin. več. Naroča se pri Slovenski krščanski socialni zvezi v Ljubljani. Denar naj se pošlje naprej.

Prekmurje.

„Čisti denar“, t. j. nežigosane bankovce kupuje Jugoslov. kreditni zavod v M. Soboti po 40% vrednosti. Kakor razglasa civilni komisar v razglasu z dne 25. marca, se vrše pogajanja tudi glede zamenjave oziroma nakupovanja boljševiškega denarja. Prebivalstvo se opozarja, naj »čisti denar« takoj proda, ker bo pozneje brez vsake vrednosti. Kakor znano, tudi Madžari žigosajo bankovce in pri tem odtegnejo polovico; naši Prekmurci tedaj izgube samo 10 vinarjev pri eni kroni, če uvažimo, da se madžarski boni za odtegnjenih 50% skoraj gotovo nikdar ne bodo izplačali.

V Bogojini se je vršil na Cvetno nedeljo velik ljudski shod. Udeležilo se je 1500 ljudi. Govorili so prof. dr. Slavič, dr. Kočar, Sever in župnik Bašča.

V D. Lendavi je umrl bivši kaplan Koloman Farkaš. Bil je rodom Madžar, a se je v zadnjem času marljivo učil srbščine.

Ustanovitev trgoveškega društva za Prekmurje predlaga nek Z. J. v zadnji številki »Novin«. Zaeno izraža željo, naj Gospodarska zadruga prevzame dobavo vseh obratnih potrebščin za rokodelce v Prekmurju.

Drugod po svetu

tudi ni nobenega miru in reda. Na Danskem, ki je bila doslej vzor malih držav — mirna, zadovoljna, gospodarsko napredna imajohude volilne boje, ki so podobni že revoluciji. Socialni demokrati so proglasili, da hočejo republiko kralj je imel velike težave s sestavo kabineta, ki pa še tudi sedaj ni stalen. Na Poljskem upajo, da je boljševiška nevarnost odstranjena. Te dni se prično pogajanja med poljsko in sovjetsko vlado, ki bodo uredila odnošaje med obema slovanskima državama. Ker smo že pri slovanstvu, omenimo še, da se v maju t. l. vrši ljudsko glasovanje na Tješinskem. Poljaki se pritožujejo, da Čehi nastopajo preveč nasilno in da so tudi zavezniški krogi na češki strani. Tako prideta navskriž dva slovanska naroda, ki bi lahko ustvarila močan slovanski jez proti severu in zapadu, če bi vedela najti skupna pota. Stara žaloigra slovanstva se zopet ponavlja! V Nemčiji še vedno nimajo miru. Zlasti v premogokopnem okrožju Ruhr vladajo stalni nemiri in izgredi »boljševiškega« delavstva. Prenapeti Prusi tudi kot komunisti niso zatajili svojih narodnih lastnosti; zažugali so, da bodo požgali vsa mesta, če ne bo obveljalo tisto, kar hoče zrevolucionirani del delavstva.

Narodno gospodarstvo.

Švearski vzorni sejem. 15. aprila se otvori v Basel-u. 4. švicarski vzorni sejem, ki trpi do 29. aprila. Namen tega sejma, ki se v prireja vsako leto v drugi polovici aprila je upoznavanje pristnih švicarskih produktov in pospeševanje eksporta. Izmed skupin, ki so za to leto že določene, omenjamo sledeče oddelke: kemija in farmacija, hišna, kuhinjska, stanovanjska, obrata, pisarniška oprava, razsvetljava in kurjava, tehnični izdelki iz kovine, lesa, stekla prokovine, usnja, kayčuka itd., risarske in slikarske potrebščine, godala, športni predmeti in igrače, predmeti umetne obrti, ure, tekstilno blago, oblačila, stroji in orodje, transportna sredstva, fina mehanika, stavbeni material itd. Za obiskovalce se izdajajo nakupovalne karte, za katere je plačati 2 franka. Te karte veljajo za tri dni. Karte, ki naj veljajo za celo dobo semnja, stanejo 5 frankov. Kdor se zanima za ta sejem, naj si preskrbi čimprej potni list, ki ga mora vidirati švicarski konzulat. Radi stanovanja se je obrniti na naslov: „Direktion der Schweizer Mustermesse, Gerbergasse 30, Basel.“ Na lanskem semnju je bilo prijavljenih 45.000 nakupovalcev in sklenjenih kupčij za 50.000.000 frankov, sejem je obsegal prostor nad 17.000 m². To leto se vrši sejem pod mnogo ugodnejšimi pogoji in je pričakovati naravnost ogromno udeležbo.

Trgovanje s Poljsko republiko. Trgovske tvrdke, ki nameravajo sklepati kupčije s poljskimi trgovskimi tvrdkami, naj predvsem povprašajo pri poljskih zbornicah je-li dotična tvrdka protokolirana. Za izvoz blaga iz Poljske republike veljajo posebni predpisi in si je treba pravočasno preskrbeti izvozno dovoljenje, ker bi kupec sicer imel situosti in škodo. Izvozna dovoljenja izdaja Državna komisja za uvoz in izvoz v Varšavi (Panstwowa Komisja Przywozu i Wywozu - w Warszawie), Bielanska ul. 10.

Stokronski bankovci se bodo zamenjavali samo še do vštetega 15. aprila t. l. in prenehajo po tem dnevu nepreklicno biti splošno plačilno sredstvo na naši zemlji. Zato ponovno opozarjamo občinstvo, da pobiti z zamenjavo, da tudi eventualne falzifikate odda zamenjujočim blagajnam, ker po 15. aprilu se niti falzifikati ne bodo več odzemale. Tudi se prošnje za izjemno naknadno zamenjavo ne bodo sprejemale. Sicer je še mnogo bankovcev Avstro-ogrške banke po 100 K, 50 K in 20 K zamenjanih, vendar se še vidijo v prometu. Da pridemo čim prej do enotnega denarja, priporočamo občinstvu, da svoj stari denar teh vrst kolikor mogoče hitro zamenja, to tembolj, ker so se pojavili že glede vseh teh vrst tudi falzifikati kolkov. Kolikor vemo, so sedaj zsmenjajoče blagajne v zadostni meri založene s kronskodinarskimi bankovci po 80 K, 40 K in 20 K in se bo torej samenjava lahko gladko vršila.

Popravek. Skočnina za vse državne žrebce je enostavno zvišana na 50 K ne z 1. marcem, ampak začeti z 25. marcem t. l. — Poveljstvo žrebčarne.

Sadni škodljivci. Vsled letošnje praple zime se je bati, da se bodo v velikih množinah zarodili sadni škodljivci, zlasti hrošči in razne vrste gosenic. Treba je tedaj, da posvetimo več pozornosti sadnemu drevju, ki bo letos prineslo obilen plod, če le slana ne uniči zgodnjega cvetja. Pojdi tedaj večkrat v svoj sadni vrt. Odstrani zlasti suho listje, ker navadno se nahaja v njem zálega gosenic. Ravno tako se skriva mnogo mrčesa pod staro drevesno skorjo. Treba je ostrgat vso skorjo, da nima mrčes mesta, kjer bi se razširjal. Najboljši zatiralci mrčesa pa so ptice, zlasti sinitica. Zakaj je pri nas domala že izgnila navada, da so se jim postavile v vrtu na drevju male hišice, kjer se te brezplačne pomagalko sadjarja tako hitro udomačijo in stotero povrnejo človeško prijaznost.

Listnica uredništva.

Športska revija, Zagreb — Šport Ljubljana: V prihodnji številki.

Zavarovalnica „Croatia“. Radi zelo razširjenega poslovanja v Sloveniji, odločila je Croatia, zavarovalna zadruga v Zagrebu, da za Slovenijo ustanovi v Ljubljani lastno podružnico, vsled česar se dosedanje glavno zastopstvo v Ljubljani spreмени v podružnico. Ravnateljem podružnice imenovan je g. Stanko Jesenko, dosedanji glavni zastopnik „Croatia“ v Ljubljani. Priporočamo najtopleje vsakemu imenovani zavod, ki sprejema zavarovanja za požar, vlom, nezgode in življenje pod najmodernejšimi pogoji. Svoji k svojim.

Mariborska eskomptna banka podružnica Murska Sobota

Centrala v Mariboru.

Podružnica v Velikovecu

Sprejema vloge na knjižice, ter jih obrestuje po **3 % čistih**, ter vloge na tekoči račun po dogovoru.

Dovoljuje vsakovrste trgovske kredite. — Zamenjuje tuj denar po najugodnejšem kurzu. — Izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle pod najkulantnejšimi pogoji.

Uradni prostori v občinski hiši v I. nadstropju.

Hiši - Podgane stenice — ščurki

in vsa gelazna mora poginiti ako porablja moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim K 8.—, za podgane in miši K 8.—, za ščurke K 8.—, posebno močna tinktura za stenice K 10.—, uničevalec moljev, prašek za uši v obleki in perilu, proti mravljam, proti ušem pri perutani K 6.—, prašek proti mršesom K 6.—, mazilo proti ušem pri ljudeh K 4.—, mazilo za uši pri živini K 4.—, tinktura proti mršesu na sadja in zelenjavi (uničevalec cvetov rastlin) K 6.—. Pošilja po povzetju Zavod za eksport

M. Jünker, Zagreb 46, Petrinjska ulica 3

Posredovalnica vseh služb

posreduje zanesljivo moško in žensko služinčad, sobarice za privatne hiše, hotele, natakariče za gostilne, blapce, dekle itd., ter se priporoča

Rozalija Ruscher v Ljutomeru. 13—13

Sobni in dekoracijski slikar

Janko Horvat v Ljutomeru

se priporoča slav. občinstvu za izvršitev vsakovrstne slikarije, kakor slikanje sob, kapele, reklamnih napisov ter prenovljanje občestnih kapelic in križev. Prevzame vsakovrstno oljnato barvanje stavb in pohištva. Delo solidno. Cene zmerno.

Vsakdo,

ki namerava prodati ali kupiti kako posestvo, hišo, vilo, kmetijo, grajščino, hotel, industrijo, ali pa vzeti kaj slišenega v najem, naj se zaupno obrne na realitetno pisarno

Hawlik Simčič

v Mariboru, Gregorčičeva (Schillerjeva) ulica številka 6, pritličje, telefon 132.

Pristopajte k Jugoslovanski Matici.

Kočete dobro in ceno kupiti?

Najzanesljivejša ura je Suttnerjeva ura!

Niklasta, jeklena, srebrna ali zlata. vsaka Vas bo zadovoljila! Tudi verižice, prstane in uhane, vsakovrstne darove in potrebščine, kakor nože, priprave za britje, skarje, denarnice, šibčnjake, diamante za rezanje stekla, vse dobro in ceno najdete v ceniku od H. SUTTNER, Ljubljana, št. 978.

Jajca

sveža kupi v vsaki množini in prosi za ponudbe eksportna trgovina Ed. Suppanz, Pristova, Slovenija.

MILO za pranje

dobre vrste, 1 poštni zavojček 3 kg, franko K 80.—, dokler je v zalogi. Naročilaje nasloviti na M. Jünker, zavod za eksport, Petrinjska ul. 3, ZAGREB br. 46.

Vsem znancem, od katerih se nisem mogel osebno posloviti, se tem potom najsrčneje zahvaljujem za mi ves čas podeljeno zaupanje, posebno vsem bratom in sestram Sokolom, pevskemu društvu „Zora“ krajevni organizaciji IDS ter vsem znancem iz Radgone, Gornje Radgone, in okolice.

Franjo Čeh
trgovec Murska Sobota.

Garje,

srebečico, kraste, lišaje uniči pri človeku mast proti garjam. Erez vonja in ne maže perila. 1 lonček za eno osebo s poštnino 10/50 K pri lekarni Trnkoci, Ljubljana.

Ste prehlajeni? Imate bolečine v prsih? V grlu? Ali kašljate? Imate nahod? Dobri prijatelj v takih hudih dneh Vam je Fellerjev pravi Elsa fluid! 6 dvojnatih ali 2 veliki špeciální steklenici 36 K. Zagorski Sok zoper kašelji in prsne bolečine 1 steklenica 6 K. Slaba hrana Vam je pokvarila želodec? Fellerjeve prave Elza kroglice ga spravijo v red! 6 škatlic 18 K. Omot in poštnina posebej a najceneje! Eugen V. Feller, Stubica donja Elzatrž št. 264 Hrvatska.

Mastin

primesaj krmi; vsak teden eno pest, če pa se rabi kot nadomestilo za krmo, tedaj 2 pesti. 5 zavojčkov Mastina, prahu za pisanje zdrave, debele živine, za tvorbo jaje in mleka, zadostuje za 6 mesecev za vsako živinčce. Dobil je najvišje kolanje v Londonu, Parizu, Rimu, Dunaju. Tisoče gospodarjev ga hvali in ponovno kupuje. Zahtevaj ga pri lekarnarju ali pri trgovcu, vsak ga lahko prosto prodaja. Ali pa piši lekarni Trnkoci v Ljubljani, Kranjsko, po 5 zabojčkov. Stane 20 kron 50 vinarjev z poštnino.

ŽITO

vseh vrst, posebno tudi ajdo in proso kupuje Vinko Majdič, valjični mlin, Kranj. S ponudbami naj se pošlje male vzorce.

Zopet

ogromna pošiljatev manufakture naravnost iz inozemstva je prejela trdka

R. Stermecki v Celju

in sicer volne, čefirja, tiskanine, etamina, batista za ženske obleke, sukna kamgarna in klačevine za moške obleke, belega in pisanega platna za perilo, klota, cvilha, robcev, svile in še mnogo raznega drugega blaga, katero se prodaja zaradi nakupa v velikanskih množinah po čudovito nizkih cenah. Razen tega vedno velika zaloga lastnega izdelka sraje, predpasnikov, bluz, kril, ženskih, moških in fantovskih oblek po zelo nizkih cenah. Čevlji, ženski, moški in otroški vedno v velikanski zbirni, pristno ročno delo od lastnih čevljarjev.

Ilustrovani cenik zastoj! Na debelo samo v I. nadstropju.

Veletrgovina R. Stermecki Celje št. 303 Slovenija.

Gospodarska zadruga

za Prekmurje, Mursko polje in Slov. gorice r. z. i. o. z.

ima v zalogi po najnižjih dnevnih cenah razno manufakturno blago za moške in ženske obleke, barhente, vseh vrst platno, blago za ženske predpasnike; razno kuhinjsko posodo, riž, čaj, papriko; usnje, podplate, moške in ženske čevlje. Vseh vrst moko, zdrob, otrobe, testenine.

Kupuje zrnje, sadje, kože, vino, sadjevec, žganje, sploh vse poljedelske pridelke.

Posreduje pri nakupovanju strojev in vseh gospodarskih potrebščin.

Kupovati in prodajati zadrugi imajo pravico samo člani. Novi člani se sprejemajo v zadrugi pisarni in pri podružnicah. Osrednja trgovina in pisarna: v Gornji Radgoni. Podružnice: Cankova u Murska Sobota. Dolnja Lendava :: Križevci pri Ljutomeru

Jugoslovansko inženirsko podjetje

družba z o. z.

Inženirska pisarna in stavbeno podjetje Ljubljana, Sodna ulica številka 2 Maribor, Viktringhofova ulica številka 34

Brzojavni naslovi: JIP — Ljubljana, JIP — Maribor.

Oddelki I.

Projekti, proračuni. Nasvetovanje in zastop. Presoja in stavbno nadzorstvo.

Oddelki II.

Vodne graebe; izraba vodnih sil; poljedelska melioracija.

Oddelki III.

Beton, železobeton. Železna konstrukcija.

Oddelki IV.

Železnice, ceste, predori, mostovi.

Oddelki V.

Industrijska in gospodarska poslopja.

Oddelki VI.

Komer. cijalno razpečavanje gradiva, orodja in industrijskih tvarin.

POSJOJILNICA V GORNJI RADGONI

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Hranilne vloge

urada v Ljubljani številka 10.593. Rentni davek plačuje Posojilnica sama.

sprejema od vsakega in njih obrestuje po najvišji obrestni meri. Obresti se pripisujejo koncem vsakega leta brez posebnega naročila h kapitalu. Hranilne knjižice drugih tuzemskih denarnih zavodov se sprejemajo brez vseh stroškov kot hranilne vloge, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so strankam na razpolago poizšnice kr. poštnega čekovnega

Posojila

plača le koleke.

na osebni kredit, na hipoteke, trgovske kredite in v tekočem računu daje pod najugodnejšimi pogoji. Izposuje tudi na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzema Posojilnica na sebe in dolžnik plačuje svoj dolg pri Posojilnici naprej. Stroški za to ne presegajo nikdar 10 K. Prošnje za vkajžbo novih kakor tudi za izbris plačanih posojil dela Posojilnica brezplačno, stranka

Uradne ure

so vsak ponedeljek, torek, četrtek in petek od 9. do 12. ure dopoldne. Ako pa pride na ta dan praznik, uraduje se naslednji dan. Ob uradnih dnevih se sprejema in izplačuje denar.

Pojasnila

se dajejo, prošnje sprejemajo in vsi drugi uradni posli izvršujejo vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne.

Uradni prostori

so v lastni hiši, Olavna cesta, številka 14, tik kolodvora.